

ДІЯЛЬНІСТЬ КУПЦЯ Ф.ФРІШЕНА ЩОДО МОДЕРНІЗАЦІЇ МИКОЛАЇВСЬКОГО МОРСЬКОГО ПОРТУ НА ПРИКІНЦІ ХІХ СТ.

Макушина Г.І., к. і. н., доцент
(кафедра українознавства)

Наприкінці ХІХ ст. деякі купці Миколаєва були зацікавлені у модернізації різноманітних промислових процесів. Виділимо окремо діяльність миколаївського купця І-їгільдії Ф.Фрішена. Він займався хліботоргівлею і володів ділянкою землі на території сучасного Миколаївського морського порту. Ф. Фрішен працював із великою кількістю вантажу і знаходився у пошуку технічного вдосконалення процесу транспортування вантажу з суші на судно та навпаки.

Результатом пошуків купця стала ідея створення механічного пристрою для вивантаження та завантаження зерна. Було створено проект легкої естакади за американськими технічними розробками, що мала знаходитись високо над судами, які проходили в порт. Естакада повинна була проходити під прямим кутом з берегом і знаходитись над такою глибиною, де могло стояти судно глибиною 22 фути [1, С. 2]. Планувалося за один раз вивантажувати півтора млн. чвертей зерна, а завантажувати його в судна зі складів по вулицям Заводській та Млиновій. В березні 1881 р. купець подав прохання до Миколаївської міської думи про будівництво залізниці від Водопою до Попової балки, тобто до запланованої естакади. Ф.Фрішен організував оплату за будівництво комплексу споруд за рахунок приватних осіб, не вимагаючи коштів від держави.

Згідно проекту, стрічка, що йшла через естакаду приводилась у дію міцною паровою машиною. Отже, зерно падало на неї з воронки та рухалось до кінця естакади, де поступало в особливий жолоб, який проходив в трюм пароплава. Стрічка повинна транспортувати 9000 чвертей на добу. Планувалося встановити 4 таких стрічки. Підприємці повністю несли відповідальність замість споруди. Ф.Фрішен залишав за собою право протягом 10 років вдосконалювати естакаду. Миколаївська міська управа залишала за собою право викупити естакаду.

Таким чином, проект купця Ф.Фрішен був направлений на вдосконалення технічних можливостей Миколаївського морського порту з метою збільшити кількість вантажообігу за кошти приватних осіб.

Література

1. В комісію по благоустрою міста Николаева—Б. м., б. г. 8, 7, 10 с.